

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

NATAȘA ALINA
CULEA

*Repti
la
Monaco*

Numele ei la naștere era Nicoleta Dragomirescu. S-a mirat și maică-sa atunci când a văzut că e fată, singura, în rest, doar băieți. Era un copil mic, slab, învinețit la față, de culoarea salamului când urla după lapte cu toți cei doi plămâni. Era al treilea copil, iar maică-sa, Aurelia Dragomirescu, avea deja experiența creșterii unui copil, dar și nepăsarea care vine după al doilea născut. Femeia lucrase la întreprinderea Daciana, singura femeie de acolo care știa să fasoneze metal și să folosească strungul cum folosea făcălețul la bucătărie, cu îndemânare și repeziciune. Din toată munca ei nu rămâneau seara decât niște țevi fasonate și o grămadă de arcuri mici de metal colorat pe care le aducea acasă pentru copii. Șpanurile astea erau cam singurele lor jucării. Desigur, mai erau plăcintele din pământ pe care cel mic le și mânca, frunzele pe post de bilete de călătorie când se jucau de-a trenul, precum și bețele și pietrele din gospodărie. Trezeau îndeletnicirile Aureliei admirația bărbatului? Aș! Grigore avea alte treburi pe cap, deși nu capul prefera să și-l folosească, ci brațele vânjoase de om muncitor, acele brațe care cunoscuseră și coasa, și toporul, și trupul ciolănos al Aureliei. Din această cunoaștere au apărut și cei cinci copii, orânduți unul după altul ca ouăle în cofrag.

Dacă era o familie fericită? În astfel de împrejurări, o așa întrebarea nu este rostită niciodată, nici în gând, darămite în gura mare de față cu alții. Se poate spune că era pace bună în casă, da, asta se poate spune. Exceptând ziua în care lua Grigore salariul, desigur.

Abia atunci venea el târziu acasă, ciupit de bani și băutură, uneori pe picioarele lui, alteori cărat pe jumătate de un alt coleg ceva mai treaz. Și-apoi să te ții! Aurelia-i făcea scandal monstruos și trei ceasuri, vorbea continuu, ea care abia scotea un cuvânt la muncă. Toate nemulțumirile strânse de ea într-o viață de om curgeau toate către bărbatul pe jumătate leșinat, care o întrerupea din când în când, fie împăciuitor, fie cu chef de arțag, în funcție de circumstanțe. Dacă băuse țuică sau combinase băuturile, era mai pilit ca șpanurile nevesti-sii, dacă îi făcuse careva cinste cu bere, atunci era mai animat, mai vesel, mai îngăduitor. Auzea învinuirile femeii, îi intrau pe-o ureche și-i ieșeau pe cealaltă, fără a lăsa urme în sufletul lui candid. Ba chiar îi dădea dreptate uneori:

— Lasă-mă, Aurelio... și-așa mă doare capul. Ai dreptate, dacă ai, ai...

— Mi-am mâncat tot amarul cu tine, de ce dai banii pe băutură, ă?! Dacă nu eram eu, dormeai acum prin șanțuri și dădeai colțul lângă stăvilă ca Andronache! Nu ți-i rușine să vii ca un porc acasă?... și dă-i, și dă-i...

Altfel, ziua era zi, ciorba era ciorbă și copiii creșteau mai mult singuri. Gătea Aurelia, să te lingi pe buricele degetelor, numai tocane de ceapă cu mămăligă, sarmale cu dafin la zi de sărbătoare, ciorbe de zarzavaturi și budinci, că asta învățase de la maică-sa și nici că-i trecuse prin cap să le diversifice. Când e viața grea, n-ai gânduri de-astea care mai mult te ameteșc decât te-ajută de vreun fel.

Casa lor era din chirpici, dacă Doamne-fereste venea un cutremur, putea să crape-n două liniștită, să îi înmormânteze în ea pe toți ca într-o piramidă —

până la urmă cât să țină și paietele alea lipite cu apă și fecale de cal? Când ploua afară, se aducea o găleată de plastic în care apa se scurgea dintr-o crăpătură ce se ramifica pe tavanul văruiat grunjos, neuniform. Dacă ar fi fost puțin mai mare spărtura, poate că ar fi putut face duș sub ea cu săpunul leșios făcut din grăsime de porc chiar de către Aurelia.

Pic, pac, pic... Nicoleta privea fascinată în căldare.

— Ce stai ca o toantă? Du-te după ăla micu', nu vezi că iar a făcut pe el?... îi spunea maică-sa ștergându-și transpirația de pe frunte. Avea încă mâinile murdare de făină pân' la cot și basmaua pusă strâmb pe cap. Din batic se ițeau afară șuvițe puțin cărunte.

Nicoleta se ducea, făcea treaba în silă — cine s-ar oferi voluntar să schimbe un bebeluș de treaba proaspătă și aburindă din scutecele înfășurate-n jurul lui? Tutankamonul în miniatură o agasa pe fată, rămânea prea adesea în cârca ei. Fata pleca murmurând: — *Parcă eu l-am făcut! De ce trebuie să am eu grija lui?*

— Mai taci din gură și tu!... admonesta ea mogâldeța cu plămâni de tenor.

Cam așa funcționa agresivitatea verbală și fizică în casa Dragomirescu. Dacă Aurelia o lovea pe Nicoleta, aceasta transmitea lovitura următorului membru al familiei care era mai vulnerabil decât ea. Armonie, ce să mai?! E drept, gălăgia era un lucru obișnuit în casa lor. Îți trebuiau nervi tari sau nepăsare multă să-i faci față. Al patrulea băiețel, Dorin, tocmai prinsese drag de tâmplărie, trăgând de sertare și pocnindu-le la loc cu nepotolit entuziasm, luându-și pauză numai cât să mai roadă la o felie de pâine cu gem din care

se scurgea dulceața direct pe el, și-apoi pe preșurile colorate aiurea.

Nicoletei îi plăcea la școală, nu avea așa drag de cărți, dar avea drag de liniște și de învățătoare, o blondă cu păr înfocat de bigudiuri, văduvă și fără copii, dar care privea cu nostalgie către copiii altora. Frații mai mari, Ionuț și Florin erau deja adolescenți. Teoretic, aceștia erau în ultimii ani de școală generală, dar rar îi călcau pragul. Plecau de acasă cu rucsacul și se opreau să joace fotbal în curtea școlii. Jucau fotbal până seara când reveneau acasă cu manualele neatînse. Aveau noroc, Aurelia nu obișnuia să se prezinte la ședințele școlare pentru că nu avea bani să plătească mereu fondul clasei, dar și pentru că se săturase să fie muștrată pentru isprăvile băieților. Rămăseseră de izbeliște și erau conștienți de asta, așa că nu conțineau cu absențele școlare.

Nicoleta era fericită când ploua afară. Ropotele persistente umpleau toate gropile de pe strada în care locuiau, o nivelau și-o făceau să lucească a curat. Nicoleta sărea în toate surpăturile bălțite, mai ales în groapa mare din fața porții ei, în care apa-i ajungea până peste genunchi; stătea fericită în mijlocul ei, simțindu-se ca la mare, deși nu văzuse marea în viața ei, mai exact nu plecase nicăieri în afara comunei. Stropea în jur. Era fericită. Obiceiul ăsta-i cauza și dureri de picioare, drept urmare avea un reumatism la început de drum care se iscase parțial din cauza ploii, parțial din cauza încălțăminte nepotrivite, mereu

prea mică sau prea mare, purtată mai mult decât era cazul. Mergea la școală cu aceeași încălțăminte sport până la glezne, chiar și iarna, niște teniși din plastic crăpat, cu șnururi gri. Nu-i era frig, nu simțea gerul din cauza drumului destul de lung pe care-l avea de străbătut până la școala aflată în satul vecin. Sosea acolo înfierbântată, cu obrazii stacojii din cauza efortului și-al crivățului, cu o o delicioasă nuanță de vișină în obraji.

Când fata se întorcea de la școală, trebuia să-i ducă mâncare lui Grigore la serviciu. Chiar și sâmbăta, deoarece taică-su lucra peste orele de program să mai câștige un ban în plus. Acesta lucra la vreo trei kilometri distanță de casa care gemea de copii și de hărmălaia lor. Aurelia îi umplea un borcan ochi cu ciorbă sau cu tocană, îl punea într-o traistă și îl dădea fetei care trebuia să transporte sarsanaua până la taică-su. Deși Nicoleta se bucura să plece din casă, o cam incomodau căinii din curtea întreprinderii. Îi dădeau bătăi serioase de cap, înfometaji și supărați, erau determinați să nu lase puiul de om să intre în perimetrul pe care-l stăpâneau fără preget. Dacă era norocoasă, o vedea taică-su venind șontâc-șontâc pe poartă, cărând tașca după ea, și alunga el căinii, alteori sărea în ajutorul ei contabilă corpulentă care-și petrecea ziua într-o anexă lipită de hala principală, făcând devize și semnându-le cu importanță de parcă semna tratate internaționale la Casa Albă.

Nicoleta spera în fiecare an că ai ei îi vor da bani să meargă în tabără. Deși asta nu se întâmplase niciodată, ea tot îi ruga an de an cu aceeași determinare, cu ochii licărind de speranță. Își pregătea discursul

emoționant cu câteva zile înainte, având grijă să menționeze fiecare copil care mergea. Uneori părinții o refuzau mai blând, după un „mai vedem noi până atunci”, alteleori cu un „știi bine că n-avem bani, ce ne tot freci la creieri?”. Nicoleta renunța doar în ziua în care vedea copiii adunați în fața autobuzului cu bagajele pregătite. Abia atunci știa că ea n-avea să plece cu ei în aventură. O durea de trei ori: prima data că nu se va distra împreună cu ei, a doua oară că toți au aflat că ea n-avea o lețcaie și a treia oară că cei care plecau în tabără erau scutiți de orele de școală pe o săptămână. Curat ghinion. Ca toți copiii, și Nicoleta credea în miracole până în ultimul moment, însă acestea întârziiau să apară pentru ea. Ușile autobuzului se închideau puffând, fără ezitare și fără ea. Rămânea în curtea școlii cu Mihaela și cu încă doi băieți, un țigănuș cârpit în fund și altul care rămânea mereu corigent — se poate spune că era fruntaș la corigență numai. Nicoleta urmărea cu privirea autobuzul până ce acesta dispărea din raza ei vizuală. Realiza foarte bine situația ei neînfloritoare și neroditoare, și asta o stingherea în unele zile mai mult ca în altele. Își spunea că este cea mai nefericită fetiță de pe fața pământului sau chiar din univers.

Într-o zi a intrat în liniște în clasă și a văzut-o pe Mihaela cum se repezise la un codru de pâine lăsat sub banca altui coleg, aceasta crezând că nu mai era nimeni în clasă. Nicoletei i-a fost rușine că a fost părtașă la un moment atât de intim și de disperat. A ieșit tot pe nesimțite din clasă, așa cum intrase.

Mihaela este și mai nenorocită ca mine... concluzionă ea aproape în lacrimi. Își simțea inima strânsă ca un

gândăcel în pumnul unui copil rău. *Nimeni n-ar trebui să fure de foame, nimeni!*

A doua zi, Nicoleta a cumpărat un pachet de biscuiți și, când toți erau plecați în pauza de masă, a așezat binișor biscuiții în ghiozdanul colorat, mângălit cu cariocă al Mihaelei. În ziua aceea Nicoleta n-a mai mâncat, dar a văzut-o pe colega ei cum rodea din pachetul de biscuiți și s-a simțit ca și cum cerul o luase în palmă și-o sărutase pe frunte. Poate că așa și era. A încercat să fie prietenă cu ea, dar nu a reușit. Nu era interesată de prietenii. Mihaela avea note proaste la școală și, probabil, o viață foarte grea acasă. Nu voia decât să joace handbal. Era cea mai bună din clasă, din sat și poate și din țară pentru categoria ei de vârstă. Handbalul era singurul lucru pe care-l avea Mihaela și era prudent să nu-i fi stat în calea mingii, de nu, ar fi fost vai și amar de tine. Să te poziționezi în calea singurului lucru care contează în viața cuiva, care nu are nimic, nu a fost niciodată o alegere înțeleaptă. Nicoleta nu rumega toate aceste gânduri, dar le intuia. Nu îi lăsa mâncare în bancă în zilele în care aceasta o împingea ca să ajungă ea prima la minge la ora de sport, dar în toate celelalte, da. Îi aducea și struguri din grădină atunci când nu avea biscuiți. Mihaela mânca tot ca o termită, lăsând în bancă o grămăjoară discretă din semințe de struguri sau fărâməturi aranjate asemenea unui mușuroi de furnici neobosite. Nicoleta a renunțat să-și mai dorească prietenia cuiva, consolându-se cu biscuiții rămași.

Într-o frumoasă sâmbătă la început de aprilie, Nicoleta a rămas acasă cu cei doi frați mai mici.

Restul familiei plecase la înmormântare — mare prilej de fericire — unde mâncarea era gratis și băutura așijderea. Să tot mori în satul Văleni de lângă munte. Se adunaseră câteva zeci de capete la pomană, căci răposatul Ionel, țiitorul cârciumei locale, era un bărbat cunoscut și apreciat de toți amicii lui de băutoră, printre care și Grigore Dragomirescu al nostru. Doamne ferește să dea el de gol vreun companion când venea nevastă-sa să-l care acasă din bar pe nefericit și-l întreba pe Ionel câți bani a cheltuit pe băutoră.

— I-au făcut cinste băiețașii... răspundea el mieros, dar prompt tuturor muierilor.

Ionel nu mai spunea nimic, stătea lungit molcom, puțin mort, dar foarte țeapăn, în cutia din lemn de fag, cu o mină de tardivă demnitate, printre jerbele de garoafe și margarete împletite cu panglici. Murise la 52 de ani. Ar mai fi trait el mult și bine, dar băutura îi scofâlcise ficatul contorsionat de deprinderile greu de acceptat, iar șoricii și jumările înghițite de-a lungul vieții i se așezaseră de-a lungul și de-a latul arterelor înfundate ca țevile înainte de venirea instalatorului. Nevastă-sa, care nu auzise în viața ei de colesterol, îi gătise mereu chiftele de porc prăjite-n untură, cârnați picanți cu bucățele de șuncă, sarmale rotofeie ce se lăfăiau în ulei și alte asemenea sinucideri. L-au jelit băiețașii lui, nevoie mare; de supărați ce-au fost au început să se bată între ei chiar în localul pierzaniei. S-au bătut cu tot ce aveau la îndemână și mai reușeau să zărească, căci cu greu mai focalizau după o damigeană făcută poștă, cu tacul de la masa de biliard, cu sticlele de rom, până și cu scaunele pe care stăteau

melancolici mai devreme. Al cu tacul era un împătimit al filmelor de bătaie cu Van Damme; îi cotonăgea mai cu talent pe tovarășii de băutoră, restul, niște amatori dezorientați.

Ce se va întâmpla cu cârciumioara mea?... s-ar fi întrebat Ionel dacă ar fi putut. Dar nu mai putea să se întrebe și, oricum, viața are grijă să-ți șteargă urmele trecerii pe pământ mult mai degrabă decât ți-ar plăcea să crezi.

Au mâncat toți pe săturate la pomană, unii s-au și abțiguit, că mai rămăsese niște țuică de prune pe care văduva lui Ionel a pus-o pe masă spunând:

— Țuiculița asta era preferata lui. Dumnezeu să-l odihnească... și lăcrimă exact atât cât se cuvenea pentru o văduvă. Mai știți ce fericit era că are cea mai bună băutoră din toată comuna? Mereu a fost cu borșul pe foc și cu peștele în iaz. Cum te-ai dus tu, Ionelule...!?

— Dumnezeu să-l odihnească! răsună adunarea ca la un semnal de clopotniță.

Când jumătatea plecată a familiei Dragomirescu s-a întors, Aurelia s-a luat cu mâinile de cap. Al mai mic, un sucit de nu se poate, se hâțănase în pătuț până când reușise să dărâme călimara cu cerneală violetă din care-și adăpa Nicoleta stiloul. Pereții păreau acum o opera de artă impresionistă, deși n-au reușit să o impresioneze deloc pe Aurelia; covorul era bun numai de aruncat, pătuțul avea scândurile sărite, stătea acum rezemat de perete, știrb, privind resemnat spectacolul violet. Prăpăd. Mezinul gângurea fericit din pătuțul rupt, Nicoleta bocea preventiv a bătaia pe care o presimțea ca fiind pregătită pentru ea, cu mânecele

suflecate deja, și Dorin strângea-n dinți indiferent o bucată de plăcintă cu dovleac pe care o găsisese sub pătuțul căzut la datorie. Cum cel mic încă nu avea vârsta la care să-și ia o scatoalcă bună peste ceafă, totul a căzut pe capul Nicoletei, care, bineînțeles, a primit ca recompensă o strașnică păruială, ca altădată să anticipeze ceea ce s-ar putea întâmpla. Cineva tot trebuia să fie pedepsit, iar Nicoleta era mai la îndemână decât un țânc de doi anișori. Țipete și-un smoc de păr șaten în mâinile mamei, apoi s-a tras cortina. Nicoleta a mai adăugat o suferință în jurnalul ei ținut mental. Pentru ea nu conta atât de mult durerea fizică, dar conta umilința și nedreptatea. Iar dacă este un lucru pe care-l știm despre copii e că nu uită niciodată nimic. Nici chiar atunci când uită.

Viața Nicoletei s-a schimbat crucial în momentul în care a fost trimisă în vacanță la mătușa Catia, sora lui Grigore. Era mare lucru să fii chemat la casa ei, locuia singură cuc, fată mare, virgină ca prima zăpadă proaspăt căzută în decembrie. Să tot fi avut vreo jumătate secol și puțin pe deasupra, dar nu i-ai fi dat. Nu avea chef de nepoți așa cum nu avea chef dracul de tămâie, dar îi mai cântau greierii în călcăie de singurătate, așa că a chemat-o pe Nicoleta la ea, gândindu-se că măcar o va ajuta cineva la spălat vasele și dereticat prin apartamentul ei din Ploiești, aflat în zona industrială. Catia era bibliotecară, pleca de la opt dimineața și revenea acasă pe la ora patru după-masă. Program de ministru, ce să mai!

Așa a ajuns Nicoleta, expediată ca un pachet la tușa Catia, dar nu prin poștă, ci cu trenul. Mătușa a așteptat-o la gară și a studiat-o pe toate muchiile. Rezultatul: nesatisfăcător.

— Dar tu nu-ți cureți unghiile? Nici tenișii?

Acestea au fost primele cuvinte cu care a fost întâmpinată fata. Pentru că nu știa ce ar trebui să spună, a tăcut uitându-se tâmp la unghiile ei care mai păstrau urme de cerneală. Primul trimestru abia se încheiase.

Ce mi-o fi trebuit să ajung la zgripturoaica asta? se gândi fata, uitându-se la femeia cu părul alb buclat și ochelari mari puși pe ochii mici și nasul gogoneț. E drept, aș fi putut să-mi tai unghiile sau măcar să le pilesc de marginea ceramicii de la școală, așa cum fac fetele de-a opta înainte de ora de dirigenție...

Își strânse-n pumn degetele murdare, dar n-avea cum să strângă-n pumni și tenișii, așa că a pornit timid la pas lângă mătușă, renunțând la a mai încerca să-și corecteze ținuta. Catia ar fi fost îngrozită de-a dreptul dacă Nicoleta i-ar fi povestit cum vomitase ea în tren napolitanele ieftine cu lămâie pe care i le dăduse maică-sa, stropind și câțiva călători aflați în același compartiment cu ea. Ce era să facă fata dacă nu avea stomacul obișnuit cu călătoriile?

Nicoletei îi era sete, dar n-a îndrăznit să-i spună mătușii să-i cumpere o sticlă de apă din gară. Aceasta a omenit-o, în schimb, cu o gogoasă cu brânză care doar i-a mărit considerabil setea ce-i ardea gâtulejul. Maică-sa, în grabă, uitase acest amănunt, o trimisese ca pe o cămilă în arșița de august, cu trenul, de la Ana la Caiafa, fără a-i da ceva de băut la ea. Îi fusese sete tot